

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
W BIAŁYMSTOKU**

Egz. Nr 2

**PROTOKÓŁ KONTROLI
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wiżajnach ul. Rynek 1,
16-407 Wiżajny**

Białystok –lipiec- 2012r.

PROTOKÓŁ

kontroli kompleksowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiżajnach przeprowadzonej w dniach 18 i 19 lipca 2012r.

Wójtem Gminy Wiżajny do 30 kwietnia 2012 r. był Pan Józef Laskowski, od dnia 28 maja 2012 r. do czasu wyboru nowego wójta, jego funkcję pełni Pan Stanisław Jacek Pietrukiewicz.

W okresie od dnia 1 kwietnia 2004r. do 30 czerwca 2012r. Pani Krystyna Gałazyn zatrudniona na stanowisku pracownika socjalnego pełniła obowiązki kierownika Ośrodka, od 01 lipca 2012r. została zatrudniona na stanowisku kierownika Ośrodka.

[Akta kontroli str. 23-26]

Uchwałą Nr XX/41/90 z dnia 26 lutego 1990r. Gminnej Rady Narodowej w Wiżajnach utworzono Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiżajnach.

[Akta kontroli str. 22]

Kontrolę przeprowadzili:

1. Barbara Kosmaczewska – inspektor wojewódzki
2. Marta Giermaniuk – starszy inspektor – kierownik zespołu inspektorów – pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, na podstawie upoważnienia: Nr 1/2012 z dnia 12 czerwca 2012r. (PS-V.431.34.2012.MG) wydanego z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Andrzeja Kozłowskiego – Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

[Akta kontroli str. 7-10]

Ileć w dalszej części protokołu jest mowa o:

- 1) Ośrodka/GOPS – należy przez to rozumieć Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiżajnach, ul. Rynek 1, 16-407 Wiżajny.
- 2) ustawie o pomocy społecznej – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz.1362, ze zm.).

Wyjaśnień w trakcie kontroli udzielała Pani Krystyna Anna Gałazyn - kierownik Ośrodka.

Temat kontroli:

Realizacja zadań własnych gminy i zadań zleconych przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej.

Cel kontroli:

Ocena działalności kontrolowanej jednostki dokonana na podstawie ustalonego stanu faktycznego przy zastosowaniu przyjętych kryteriów kontroli. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości – ustalenie zakresu, przyczyn i skutków nieprawidłowości oraz osób za nie odpowiedzialnych, a także sformułowanie zaleceń zmierzających do usunięcia nieprawidłowości.

Rodzaj kontroli:

Kontrola kompleksowa.

Przedmiotowy zakres kontroli:

W trakcie kontroli sprawdzono następujące zagadnienia:

- I. Zasoby materialne ośrodka pomocy społecznej.
- II. Zasoby kadrowe ośrodka.
- III. Zadania realizowane przez ośrodek i upoważnienie kierownika ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych.
- IV. Realizacja zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym wynikających z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.
- V. Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.
- VI. Realizacja zadań własnych gminy wynikających z art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.
- VII. Realizacja zadań wynikających z art. 110 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.
- VIII. Realizacja zadania określonego w art. 110a ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

Okres objęty kontrolą:

Kontrolą objęto okres od 01.07.2011r. do dnia kontroli.

Ustalenia kontroli

I. Zasoby materialne ośrodka pomocy społecznej

Ośrodek mieści się na parterze budynku, który jest własnością Gminy Wiżajny. Przed budynkiem i wewnątrz budynku nie występują bariery architektoniczne (poza progiem w drzwiach wejściowych do budynku). Ośrodek zajmuje 1 pomieszczenie biurowe, o powierzchni użytkowej 11 m², w którym przyjmowani są interesanci w sprawach: świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, dodatków mieszkaniowych oraz przeprowadzane rozmowy z beneficjentami pomocy społecznej dotyczące spraw osobistych. W pomieszczeniu pracuje trzech pracowników - kierownik ośrodka, pracownik socjalny, referent ds. świadczeń rodzinnych.

Biorąc pod uwagę charakter i specyfikę pracy jaką wykonują osoby zatrudnione na poszczególnych stanowiskach pracy stwierdzono, że organizacja pracy w Ośrodku nie pozwala na swobodne wykonywanie zadań oraz sprawne przyjmowanie interesantów.

Ośrodek jest wyposażony w niezbędne sprzęty i urządzenia biurowe. Każdy z pracowników posiada wydzielone stanowisko pracy oraz korzysta z odrębnych zestawów komputerowych podłączonych do drukarek. Ośrodek dysponuje faksem, kserokopiarką.

II. Zasoby kadrowe ośrodka

W okresie objętym kontrolą w Ośrodku zatrudniano:

- p.o. kierownika (od 01.07.2012 kierownika),
- jednego pracownika socjalnego, który w okresie od 19.11.2010 r. do 21.04.2011 r. przebywał na urlopie macierzyńskim, w okresie od 22.07.2011 r. do 15.07.2012 r. – przebywał na urlopie wychowawczym. W ramach jego zastępstwa zatrudniano w okresie od 04.11.2010r. do 01.07.2011 r. pracownika socjalnego oraz **w okresie od 07.07.2011 r. do 13.07.2012r. pracownika socjalnego, który nie posiadał kwalifikacji wymaganych przepisami prawa do zajmowania stanowiska pracownika socjalnego,**
- referenta do spraw świadczeń rodzinnych,

- dwóch opiekunów, którzy nie posiadają kwalifikacji wymaganych przepisami prawa do zajmowania stanowiska opiekun zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. Nr 50, poz. 398 ze zm.) – brak wymaganego wykształcenia.

W trakcie kontroli sprawdzono akta osobowe kierownika oraz pracowników Ośrodka realizujących zadania określone w ustawie o pomocy społecznej.

Z przeanalizowanych akt wynika, że kierownik jednostki, pracownik socjalny, który wrócił z urlopu wychowawczego oraz referent ds. świadczeń rodzinnych posiadają wymagane kwalifikacje niezbędne do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach.

Kwalifikacje ww. osób przedstawiono w wykazie pracowników zatrudnionych w Ośrodku, dołączonym do akt kontroli.

[Akta kontroli, str. 121-126]

Gminę Wiżajny zamieszkuje 2565 mieszkańców (według stanu na 30.06.2012r.), zadania z zakresu ustawy o pomocy społecznej realizuje 1 pracownik socjalnych. **Stan zatrudnienia pracowników socjalnych w Ośrodku nie spełnia normy określonej w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na dwa tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników.**

[Akta kontroli, str. 73-76]

Pracownik socjalny pracujący w terenie posiada legitymację pracownika socjalnego według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2011r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 27, poz. 138) oraz otrzymuje dodatek do wynagrodzenia z tytułu świadczenia pracy socjalnej w środowisku, przysługujący zgodnie z art. 121 ust. 3a ww. ustawy o pomocy społecznej.

Osoba zatrudniona na stanowisku pracownika socjalnego od dnia 1 kwietnia 2004r. do 30 czerwca 2012r. pełniąca obowiązki kierownika Ośrodka, pobierała w okresie od 1 stycznia 2006r. do 30 czerwca 2012r., przyznany przez Wójta Gminy Wiżajny comiesięczny dodatek do wynagrodzenia w wysokości 125,00 zł z tytułu wykonywania pracy socjalnej, co jest niezgodne z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej. Od dnia 1 lipca 2012r. wypłata ww. dodatku została wstrzymana.

Zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej ww. dodatek przysługuje pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki. W przypadku zatrudnienia w mniejszym wymiarze czasu pracy dodatek przysługuje w wysokości proporcjonalnej do czasu pracy.

[Akta kontroli, str. 23-40]

III. Zadania realizowane przez ośrodek i upoważnienie kierownika ośrodka (innych osób) do wydawania decyzji administracyjnych

Rada Gminy Wiżajny uchwałą Nr XII/87/04 z dnia 28 września 2004r. nadała statut Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Wiżajnach. Zapisy Statutu wymagają aktualizacji, zawierają nieaktualne zapisy, w tym m.in. w § 5, § 7, § 12.

Zarządzeniem nr 1/2011 z dnia 4 października 2011 r. p.o. kierownika Ośrodka nadała Regulamin Organizacyjny Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Wiżajnach. **W rozdziale II Regulaminu - § 10 ust. 1 zapisano, że obsługę finansowo-księgową Ośrodka zapewnia Wójt - jest to niezgodne z art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.), w myśl którego kierownik jednostki sektora finansów**

publicznych powierza prowadzenie obsługi finansowo - księgowej głównemu księgowemu, będącemu pracownikiem jednostki.

W § 10 ust. 1 dokonano również analogicznego zapisu, w sprawie obsługi kadrowej Ośrodka – należy nadmienić, że akta osobowe pracowników Ośrodka prowadzone są przez pracownika Urzędu Gminy Wiżajny. Katalog uprawnionych do wykonywania czynności z zakresu prawa pracy określono w art. 7 ustawy z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458, ze zm.). Zgodnie z art. 94 pkt 9a ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998r., Nr 21, poz. 94 ze zm.) pracodawca jest obowiązany prowadzić dokumentację w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz akta osobowe pracowników. W przypadku jednostki organizacyjnej samorządu terytorialnego, jaką jest ośrodek pomocy społecznej, pracodawcą jest kierownik ośrodka.

Wobec powyższego akta osobowe pracowników Ośrodka powinny być prowadzone przez kierownika Ośrodka.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że kierownik Ośrodka posiada upoważnienie wydane przez Wójta Gminy Wiżajny i Osobę pełniącą funkcję Wójta Gminy Wiżajny do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach, z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy oraz pełnomocnictwo do składania oświadczeń woli w imieniu Gminy w zakresie działalności kierowanej jednostki (...). Ponadto do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy upoważniono także pracownika socjalnego.

[Akta kontroli str.41-66]

Postępowania w sprawach świadczeń określonych w ustawie o pomocy społecznej, zakończone decyzjami administracyjnymi przeprowadzone były, poza przypadkami stwierdzonymi w protokole, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności: sytuacja osobista, rodzinna, dochodowa i majątkowa wnioskodawców ustalona była na podstawie dokumentów określonych w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej (obowiązuje od 1 lipca 2011r.), wywiady środowiskowe przeprowadzono w terminie określonym w § 2 rozporządzeń: z dnia 19 kwietnia 2005r. oraz z 25 stycznia 2011r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, decyzje administracyjne podejmowano zgodnie z terminem określonym w art. 35 kpa. Wydane decyzje administracyjne zawierają elementy określone w art. 107 § 1 kpa.

W trakcie kontroli stwierdzono, że w sprawdzonych postępowaniach administracyjnych, wywiady środowiskowe jak również ich aktualizacje zawierają zbyt ogólne dane, dotyczące poszczególnych sytuacji rodziny, w tym niewypełnione, m.in. bloki dotyczące rodziny zobowiązanej do alimentacji i pracy socjalnej.

W okresie podlegającym kontroli Ośrodek nie prowadził dziennika korespondencyjnego, natomiast w prowadzonym dzienniku przez Urząd Gminy w Wiżajnach, nie rejestrowano wniosków o udzielenie pomocy.

W trakcie trwania czynności kontrolnych udzielono instruktażu dotyczącego prowadzenia przez Ośrodek ewidencji wyjść służbowych pracowników GOPS.

IV. Realizacja zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym – art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej

1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka

Rada Gminy w Wiżajnach uchwałą XVII/116/08/07 z dnia 22 sierpnia 2008 r. przyjęła Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wiżajny na lata 2008-2016.

Dokument zawiera rozdziały: wstęp; cel i proces tworzenia strategii, część diagnostyczną dotyczącą w szczególności głównych problemów społecznych Gminy Wiżajny; analizę SWOT; cele strategiczne i programy działania. Bezpośrednim wykonawcą założonych w strategii celów i zadań jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiżajnach, który jest koordynatorem podejmowanych działań, przy współudziale jednostek organizacyjnych funkcjonujących na terenie gminy jak i innych zaangażowanych podmiotów. Jak wynika z wyjaśnień kierownika Ośrodka wdrażanie zapisów strategii odbywa się przy czynnym udziale i poparciu Rady Gminy. Działania Rady Gminy polegają na aktywnym udziale w pracach przy przygotowaniu i uchwalaniu kolejnych rocznych budżetów, gdyż przewidziane w budżecie środki finansowe w znacznym stopniu decydują o realizacji zamierzeń przyjętych w strategii. W celu realizowania, wdrażania i monitorowania Strategii Ośrodek gromadzi i analizuje odpowiednie informacje.

2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej

Ośrodek przekazał do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego bilans potrzeb w zakresie pomocy społecznej na 2011 rok, w wymaganym terminie.

W oparciu i analizę sytuacji społecznej i demograficznej przygotowano ocenę zasobów pomocy społecznej, która przez organ wykonawczy została przedstawiona na sesji Rady Gminy Wiżajny w dniu 26 kwietnia 2012 roku i przekazana do ROPS.

3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłków oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym

Z wyjaśnień kierownika wynika, że w okresie podlegającym kontroli gmina nie udzieliła schronienia, ponieważ nie było osób i rodzin potrzebujących tej formy wsparcia. W celu zapewnienia posiłku prowadziła dożywianie dzieci w szkołach oraz udzielała zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności dzieciom w okresie wakacji oraz osobom i rodzinom potrzebującym tej formy wsparcia. W ramach współpracy z Ochotniczą Strażą Pożarną w Wiżajnach osobom i rodzinom potrzebującym w celu zapewnienia pomocy w formie posiłku przekazano produkty żywnościowe pozyskane z Banku Żywności w Suwałkach. Przyznano jeden zasiłek celowy na zakup odzieży w wysokości 200 zł. W ramach współpracy z Fundacją „Mosty przyjaźni” z Holandii pozyskała odzież używaną, która została przekazana rodzinom potrzebującym.

[Akta kontroli, str. 164]

4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych

W okresie od 01.07.2011 r. do 31.12.2011 r. wypłacono zasiłki okresowe 43 osobom (165 osób w rodzinie) – 163 świadczenia. Najniższy zasiłek wyniósł 40,16 zł, najwyższy 830,44 zł.

W okresie od 01.01.2012 r. do 30.06.2012 r. GOPS wypłacił zasiłki okresowe 43 osobom (169 osób w rodzinie) – 173 świadczenia. Najniższy zasiłek wyniósł 65,56 zł, najwyższy 830,44 zł.

Świadczenia przyznawano w szczególności z powodu: bezrobocia, długotrwałej choroby niepełnosprawności, wielodzietności, potrzeby ochrony macierzyństwa.

[Akta kontroli, str. 184,200]

Dokonano kontroli losowo wybranych akt, w tym decyzji rozstrzygających postępowania administracyjne:

1. GOPS.8211.9.2.2012 z 17.05.2012
2. GOPS.8211.9.4.2011 z 07.12.2011
3. GOPS.8211.8.2.2012 z 05.04.2012

4. GOPS.8211.8.4.2011 z 07.11.2011
5. GOPS.8211.29.3.2011 z 03.10.2011
6. GOPS.8211.11.1.2012 z 09.01.2012

7. GOPS.8211.36.2.2012 z 14.05.2012
8. GOPS.8211.22.3.2011 z 17.11.2012

9. GOPS.8211.25.2.2012 z 17.05.2012
10. GOPS.8211.17.2.2011 z 09.11.2011

Nie wypłacano zasiłków okresowych niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a ustawy o pomocy społecznej, w przypadku podjęcia zatrudnienia przez osobę objętą kontraktem socjalnym, pobierającą ww. zasiłek.

5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych

W okresie od 01.07.2011r. do 31.12.2011r. przyznano zasiłki celowe 2 osobom (8 osób w rodzinie) – 2 świadczenia, w wysokości 150zł i 200zł.

W okresie od 01.01.2012r. do 30.06.2012r. przyznano zasiłki celowe 7 osobom (16 osób w rodzinie) – 7 świadczeń. Najniższy zasiłek wyniósł 50 zł, najwyższy 400 zł.

Pomoc w formie zasiłków celowych przyznawano z przeznaczeniem na częściowe pokrycie wydatków, w szczególności związanych z przygotowaniem opału na zimę, zakupu leków, odzieży. Pomocy udzielano m.in. z powodu: bezrobocia, długotrwałej choroby, niepełnosprawności, wielodzietności.

W okresie objętym kontrolą gmina nie udzielała pomocy w postaci zasiłków w oparciu o art. 39a ustawy o pomocy społecznej.

[Akta kontroli, str. 184,200]

Dokonano kontroli losowo wybranych akt, w tym decyzji rozstrzygających postępowania administracyjne:

1. GOPS.8212.22.2012 z 30.04.2012
2. GOPS. 8212.93.2011 z 26.09.2011
3. GOPS. 8212.94.2011 z 22.11.2011

Rada Gminy Wiżajny podjęła uchwałę Nr XIV/102/04 z dnia 29 grudnia 2004r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej.

6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego

W okresie od 01.07.2011r. do 31.12.2011r. jednej rodzinie został wypłacony zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, spowodowanego pożarem, w wysokości 1000 zł.

W okresie od 01.01.2012r. do 30.06.201r. nie wypłacano zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, ponieważ nie wpłynął żaden wniosek.

[Akta kontroli, str. 180,188]

Dokonano kontroli akt sprawy, w tym decyzji rozstrzygającej postępowanie administracyjne:

- 1.GOPS.8212.87.2011 z 02.08.2011

7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nieposiadającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia

W okresie objętym kontrolą Gmina Wiżajny nie przyznawała, oraz nie wypłacała zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne, osobom bezdomnym oraz innym

osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.

W okresie kontrolnym Wójt Gminy Wiżajny nie wydawał decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych na podstawie art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008r. Nr 164, poz. 1027, ze zm).

8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego

Zadania nie realizowano, ponieważ jak wynika z wyjaśnień kierownika Ośrodka, nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

[Akta kontroli, str. 162]

9) opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem

Zadania nie realizowano, ponieważ jak wynika z wyjaśnień kierownika Ośrodka, nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

[Akta kontroli, str. 162]

10) udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej

Jak wynika z wyjaśnień kierownika Ośrodka, w okresie podlegającym kontroli gmina udzielała pomocy w formie pracy socjalnej poprzez:

- pomoc w kompletowaniu dokumentów i wypełnianiu wniosków w celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności,
- pomoc w kompletowaniu dokumentów i wypełnianiu wniosków dotyczących ubiegania się o świadczenia emerytalne i rentowe,
- odwiedzanie osób starszych i samotnie zamieszkałych w celu sprawdzenia sytuacji bytowej, a w razie takiej potrzeby udzielenie stosownej pomocy, w przypadku stwierdzenia zaniedbań ze strony rodziny, uświadamianie o obowiązku sprawowania opieki i ustalanie zakresu pomocy,
- poradnictwo i pośrednictwo dotyczące możliwości ubiegania się przez osoby niepełnosprawne o różnego rodzaju ulgi, świadczenia i dofinansowania (likwidacja barier architektonicznych, dofinansowanie turnusu rehabilitacyjnego, zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, itp.),
- pomoc przy rozliczeniu się z Urzędem Skarbowym oraz informowanie o możliwości skorzystania z ulg,
- współpraca z fundacją „Mosty Przyjaźni” z Holandii (fundacja pomaga rodzinom wskazanym przez GOPS poprzez przekazywanie między innymi: odzieży, środków czystości, sprzętu gospodarstwa domowego, w ramach współpracy dzieci z terenu powiatu suwalskiego wraz z opiekunami wyjeżdżają do Holandii, gdzie mają zapewniony pobyt z różnego rodzaju atrakcjami – w 2012 roku z terenu gminy wyjechało 4 dzieci z rodzi dotkniętych problemem przemocy, alkoholizmu i rodzi wielodzietnych),
- współpracę z Posterunkiem Policji w Rutce-Tartak, wspólne wyjazdy w teren w celu sprawdzenia sytuacji rodzin, zwłaszcza osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych, rodzin w których występuje problem przemocy i alkoholizmu,
- współpraca ze szkołami, w tym z pedagogami szkolnymi, realizacja programów profilaktycznych, współorganizowanie imprez patriotycznych, sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych,
- realizacja działań w ramach Podlaskich Dni Rodziny, w 2012 roku w ramach programu: we współpracy z Biblioteką Gminną i Świetlicą Gminną zorganizowano przejazd rowerowy ulicami

Wiżajn z przystankami: w zieleńcu gminnym, gdzie czytano fragmenty książek i prowadzono dyskusję na temat rodziny, zdrowego trybu życia, korzyści płynących z czytania książek oraz przystankiem na stadionie przy jeziorze Wiżajny, gdzie posprzątało stadion i plażę oraz prowadzono dyskusję na temat wpływu zachowania czystości na wizerunek gminy, we współpracy ze Szkołą Podstawową w Wiżajnach zorganizowano montaż słowno-muzyczny oraz przeprowadzono konkursy zręcznościowe (dzieci i rodzice) i konkurs plastyczny: wspólne spędzanie czasu z rodziną, we współpracy z Publicznym Gimnazjum w Wiżajnach zorganizowano dzień matki oraz turniej sportowy Gramy Fary Play rozgrywki: uczniowie, nauczyciele, rodzice. W ramach pracy socjalnej zawierano kontrakty socjalne.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że działania podejmowane przez pracowników socjalnych miały, na celu realizowanie zadania, zgodnie z definicją pracy socjalnej, zawartą w art. 45 ustawy o pomocy społecznej. **Jednak odzwierciedlenie podejmowanych działań w dokumentacji prowadzonej przez pracowników, w szczególności, w kwestionariuszu wywiadu środowiskowego następowało w znikomym stopniu.**

[Akta kontroli, str. 158,160]

11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W okresie podlegającym kontroli Ośrodek realizował zadanie polegające na świadczeniu pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi pięciu osobom, którym prawo do tej formy pomocy ustalono w okresach wcześniejszych i przyznano pomoc bezterminowo. Usługi opiekuńcze świadczone przez 2 osoby zatrudnione w Ośrodku.

Osoby korzystające z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania ponoszą opłatę w zależności od posiadanych dochodów i sytuacji rodzinnej, ustalonej zgodnie z uchwałą Rady Gminy w Wiżajnach.

Z wyjaśnień kierownika wynika, że na terenie gminy nie są świadczone usługi specjalistyczne, gdyż nie stwierdzono potrzeb w tym zakresie.

Dokonano kontroli akt sprawy, w tym decyzji rozstrzygającej postępowanie administracyjne:

1. GOPS.813-10-1/07 z 02.01.2007
2. GOPS.813-6-1/05 z 14.03.2005

3. GOPS.8255.2.2011 z 28.02.2011

- w sprawdzonych przypadkach, w sentencji decyzji administracyjnych nie ustalono miejsca świadczenia usług, jak również ich zakresu – jest to sprzeczne z art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, na podstawie którego Ośrodek przyznając usługi opiekuńcze ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia,
- w dwóch przypadkach zamiast zmienić istniejącą w obrocie prawnym decyzję przyznającą bezterminowo usługi opiekuńcze, nowymi decyzjami ponownie przyznawano usługi opiekuńcze - **poz. 1 i 2,**
- w jednym przypadku dokonano zmiany decyzji w sytuacji, gdy zmiana dochodu strony nie przekroczyła 10 % kryterium dochodowego - co jest niezgodne z art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej - **poz. 3,**
- w dwóch przypadkach aktualizację wywiadu środowiskowego, przeprowadzano niezgodnie z terminem określonym w art. 107 ust. 4 ww. ustawy - **poz. 1 i 2,**
- w sprawdzonych przypadkach, w podstawach prawnych decyzji administracyjnych przyznających usługi opiekuńcze przywoływano rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z

dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1589, ze zm.),

- w sprawdzonych przypadkach, stwierdzono brak kart czasu pracy opiekunek, w których dokonywane są zapisy godzin pracy opiekunek, ilość godzin świadczonych usług, termin wykonywanej usługi oraz składany jest podpis osoby, na rzecz której świadczone są usługi opiekuńcze, dokonywano natomiast okresowej kontroli jakości świadczonych usług - kontroli dokonywał pracownik socjalny lub osoba pełniąca obowiązki kierownika Ośrodka, co dokumentowano notatką służbową.

Rada Gminy Wiązajny podjęła uchwałę Nr VI/28/11 z dnia 22 marca 2011r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, udzielane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiązajnach oraz szczegółowych zasad częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania. **W powyższej uchwale Rada Gminy Wiązajny nie określiła kosztu jednej godziny usługi opiekuńczej i specjalistycznej usługi opiekuńczej, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w myśl art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej.**

[Akta kontroli, str. 180,190]

12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych

Gmina nie prowadziła placówek opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego.

Z wyjaśnień kierownika Ośrodka wynika, że za terenie gminy działają: świetlice szkolne oraz Świetlica Gminna w Wiązajnach. Ośrodek współpracuje z ww. placówkami w zakresie organizacji zajęć (plastycznych, kulturalnych i sportowych), konkursów, imprez itp.

W okresie od dnia 01.07.2011 r. do dnia 30.06.2012 r. Gmina Wiązajny nie prowadziła mieszkań chronionych.

[Akta kontroli, str. 158]

Od 1 stycznia 2012r. art. 17 ust. 1 pkt 12 został uchylony, w części dotyczącej prowadzenia i zapewnienia miejsc w placówkach opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego, ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887, ze zm.).

13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną

Gminny System Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2005 - 2010, Rada Gminy w Wiązajnach podjęła uchwałą Nr XX/127/05 w dniu 30 listopada 2005r.

Od 1 stycznia 2012r. art. 17 ust. 1 pkt 13 ustawy o pomocy społecznej został uchylony przez ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887, ze zm.).

14) dożywianie dzieci

Gmina Wiązajny realizuje pomoc w zakresie dożywiania dzieci na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259, ze zm.) oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006r. w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 25, poz. 186, ze zm.).

Dożywianie dzieci przyznawane było w szczególności z powodu: bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, wielodzietności.

W okresie od 01.07.2011r. do 31.12.2011r. przyznana pomoc w postaci zakupu posiłków w szkole objęła 171 uczniów.

W okresie od 01.01.2012r. do 30.06.2012r. przyznana pomoc w postaci zakupu posiłków w szkole objęła 164 uczniów.

Koszt jednego posiłku w ww. okresach kształtował się w granicach od 2,10 zł do 7,40 zł.

W okresie objętym kontrolą kierownik Ośrodka przekazywał środki finansowe z przeznaczeniem na pomoc w postaci dożywiania uczniów na podstawie art. 6a ww. ustawy – z tej formy pomocy, w okresie od 01.07.2011r. do 31.12.2011r. skorzystało 24 uczniów (16 – w Szkole Podstawowej w Wiżajnach i 8 w Publicznym Gimnazjum w Wiżajnach), natomiast w okresie od 01.01.2012r. do 30.06.2012r. skorzystało 26 uczniów (15 – w Szkole Podstawowej w Wiżajnach i 11 w Publicznym Gimnazjum w Wiżajnach).

W okresie podlegającym kontroli dożywianie uczniów na terenie Gminy prowadzono niezgodnie intencją zawartą w § 3 ust. 1 ww. rozporządzenia, tj. ze szczególnym uwzględnieniem gorącego posiłku, w formie pełnych obiadów i całodziennego wyżywienia – posiłek w szkole dla wszystkich uczniów (163) stanowiła bułka zwykła i jogurt owocowy. Tylko 8 uczniów dożywiano prawidłowo - poza terenem Wiżajn - tym samym nie zrealizowano zalecenia pokontrolnego wydanego przez Wojewodę Podlaskiego, w wyniku kontroli problemowej przeprowadzonej w Ośrodku w dniu 23 września 2010 roku w zakresie prawidłowości realizacji zadań gminy wynikających z rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W okresie od 01.07.2011 r. do 31.08.2011 r. w czasie wolnym od nauki w szkole Ośrodek realizował program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” poprzez wypłatę 278 świadczeń dla 139 osób (358 osób w rodzinie) zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności w wysokości 50 zł miesięcznie na dziecko.

Powyższą kwotę ustalono zarządzeniem Nr 51/11 Wójta Gminy Wiżajny z dnia 19 lipca 2011 r. w sprawie wysokości zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki w szkole. Wójt Gminy nie posiadając kompetencji ustawowych w tym zakresie ustalił wysokość świadczenia w formie zasiłku celowego, a za podstawę działania wskazał art. 110 ust. 3 w związku z art. 17 ust. 1 pkt 5 i pkt 14 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 3 ust. 3, art. 107 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a sytuacja osobista rodzinna, dochodowa i majątkowa osób i rodzin powinna być ustalona w drodze wywiadu środowiskowego oraz § 2 ust. 5 rozporządzenia z dnia 8 czerwca 2012r. Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012r. poz. 712) - pracownik socjalny na podstawie przeprowadzonego wywiadu dokonuje analizy i oceny sytuacji danej osoby i rodziny i formułuje wnioski z niej wynikające, stanowiące podstawę planowania pomocy.

[Akta kontroli, str.89-90, 175-200]

Dokonano kontroli losowo wybranych akt spraw, w tym decyzji rozstrzygających postępowania administracyjne:

1. GOPS.8223.48.2011 z 09.09.2011	4. GOPS.8223. 2011 z 09.09.2011
2. GOPS.8223.49.2011 z 07.09.2011	5. GOPS.8223.55.2012 z 26.01.2012
3. GOPS.8223.61.61 z 09.09.2011	

- w sprawdzonych przypadkach, w decyzjach administracyjnych nie wskazano formy posiłku, miejsca wydania i spożycia posiłku, natomiast wskazano realizatora świadczenia - dostawcę produktów żywnościowych – **poz. 1-5.**

15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym

W okresie objętym kontrolą nie sprawiano pogrzebu, w tym osobie bezdomnej, ze względu na brak potrzeb w tym zakresie.

Rada Gminy w Wiżajnach podjęła uchwałę Nr VII/30/11 z dnia 7 kwietnia 2011r. w sprawie ustalenia sposobu sprawiania pogrzebu przez Gminę Wiżajny.

[Akta kontroli, str. 180,188]

16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu

Z wyjaśnień kierownika Ośrodka wynika, że w okresie podlegającym kontroli gmina nie kierowała osób do domu pomocy społecznej i nie ponosiła odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej. Jak wynika z wyjaśnień udzielonych przez kierownika Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie wpłynął żaden wniosek o taką formę pomocy, a także z rozeznania środowiska przez pracownika socjalnego wynika, że obecnie na terenie Gminy Wiżajny nie zamieszkują osoby wymagające takiej formy pomocy.

Osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić świadczone są usługi opiekuńcze.

[Akta kontroli, str. 180,188]

16a) pomoc osobom opuszczającym zakłady karne

W okresie kontrolnym GOPS realizował zadanie polegające na pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

W okresie podlegającym kontroli udzielono pomocy finansowej 1 osobie w formie zasiłku okresowego w wysokości 219,71 zł. Miesięcznie, na okres 2 miesięcy.

[Akta kontroli, str.182, 190]

Dokonano kontroli akt sprawy, w tym decyzji rozstrzygającej postępowanie administracyjne:

1. MOPS.IV.8211.48.2011 z 06.12.2011

- w sprawdzonym przypadku, w aktach sprawy brak dokumentu potwierdzającego pobyt w zakładzie karnym,
- w sprawdzonym przypadku, przy ustalaniu dochodu strony, nie uwzględniono kwestii związanej z opłaceniem składki na ubezpieczenie społeczne rolników, co mogło mieć wpływ na wysokość przyznanego świadczenia - brak dokumentu określonego art. 107 ust. 5b, pkt 15 ustawy o pomocy społecznej.

17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego

W okresie objętym kontrolą Ośrodek sporządzał wymagane sprawozdania i przysyłał je Wojewodzie Podlaskiemu również w formie elektronicznej przy pomocy modułu gSAC w obowiązujących terminach.

W Statystycznej Aplikacji Centralnej (w okresie objętym kontrolą) GOPS Wiżajny umieścił sprawozdania i meldunki. W aplikacji SAC znajduje się komplet Zbiorów Centralnych wymaganych w okresie objętym kontrolą.

Z wyjaśnień kierownika wynika, że zarządzeniem Nr 2/2011 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiżajnach z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie przepisów

wewnętrznych regulujących ustawę o ochronie danych osobowych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiżajnach zatwierdzono i wprowadzono do użytku wewnętrznego:

- Politykę Bezpieczeństwa w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiżajnach,
- Instrukcję określającą sposób zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych w Gminnym Ośrodku Pomocy społecznej w Wiżajnach,
- Instrukcję postępowania w sytuacji naruszenia ochrony danych osobowych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiżajnach,
- Instrukcję postępowania w sytuacji naruszenia systemu informatycznego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiżajnach.

Zbiory danych osobowych zostały zgłoszone do GIODO.

[Akta kontroli, str. 136, 138]

18) utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenie pracowników

Rada Gminy Wiżajny podjęła uchwałę Nr V/19/11 z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2011. W dziale 852 - pomoc społeczna - rozdziale 85219 - na utrzymanie Ośrodka w 2011r. zaplanowano kwotę 93.326 zł, z tego dotacja celowa z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gminy wyniosła 68.000 zł.

Rada Gminy Wiżajny podjęła uchwałę Nr XV/69/12 z dnia 23 stycznia 2012 r. w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2012. W dziale 852 - pomoc społeczna - rozdziale 85219 - na utrzymanie Ośrodka w 2012 r. zaplanowano kwotę 99.546 zł., z tego dotacja celowa z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gminy wyniosła 60.000 zł.

[Akta kontroli, str. 127-134]

19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych

Ośrodek w okresie od 01.07.2011r. do 31.12.2011r. wypłacił 7 osobom (15 osób w rodzinie) 39 zasiłków stałych z powodu niepełnosprawności. Najniższy zasiłek wyniósł 83,40 zł, najwyższy 444 zł, łączna kwota na realizację zadania wyniosła 10.782,61 zł.

W okresie od 01.01.2011r. do 31.06.2012r. wypłacił 7 osobom (14 osób w rodzinie) 38 zasiłków stałych z powodu niepełnosprawności. Najniższy zasiłek wyniósł 55,19 zł, najwyższy 444 zł, łączna kwota na realizację zadania wyniosła 9.716,93 zł.

[Akta kontroli str. 182, 190]

Dokonano kontroli losowo wybranych akt, w tym decyzji rozstrzygających postępowania administracyjne:

1. GOPS.8122-3-1/10 z 19.11.2010	4. GOPS.8122.10.1.2011 z 29.04.2011
2. GOPS.8122-4-1/10 z 06.08.2010	5. GOPS.8122.20.1.2012 z 21.02.2012
3. GOPS.8122.4.1.2012 z 06.06.2012	

- w jednym przypadku aktualizację wywiadu przeprowadzono niezgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – **poz. Nr 2**,

- w dwóch przypadkach nie potwierdzono braku możliwości uzyskania innych świadczeń z systemu zabezpieczenia społecznego – **poz. Nr 2, 4**,

- w jednym przypadku dokonano zmiany decyzji w sytuacji, gdy zmiana dochodu strony nie przekroczyła 10 % kryterium dochodowego - co jest niezgodne z art. 106 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej – **poz. Nr 2**,

- w jednym przypadku, w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnej znajdują się zapis dotyczący opłacania przez Ośrodek składki na ubezpieczenie zdrowotne, zapis o podleganiu ubezpieczeniu zdrowotnemu nie jest częścią rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały i ma wyłącznie charakter informacyjny – **poz. Nr 4**,

- w jednym przypadku nie przeprowadzono wywiadu u osób, o których mowa w art. 103 ustawy o pomocy społecznej – **poz. Nr 5.**

Wysokość zasiłków stałych ustalana była na podstawie art. 37 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia

W okresie objętym kontrolą Gmina Wiżajny opłacała składki na ubezpieczenie zdrowotne za 5 osób pobierających zasiłek stały z pomocy społecznej, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Miesięczna wysokość składek wynosiła od 5,95 zł do 39,96 zł. Wydawano druki RMUA.

[Akta kontroli, str. 180,190]

V. Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej

1) organizowanie i świadczenie usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Zadania nie realizowano, ponieważ jak wynika z wyjaśnień kierownika Ośrodka, nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

[Akta kontroli, str. 180,190]

2) przyznanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłuską żywiołową lub ekologiczną

Zadania nie realizowano, ponieważ jak wynika z wyjaśnień kierownika Ośrodka, nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

[Akta kontroli, str. 180,188]

3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Zadania nie realizowano, ponieważ jak wynika z wyjaśnień kierownika Ośrodka, nie zachodzi potrzeba prowadzenia środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

[Akta kontroli, str. 148]

4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia

Gmina Wiżajny realizuje rządowy program pomocy społecznej „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” mający na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz specjalistycznego wsparcia, tą pomocą obejmuje zarówno dzieci jak i osoby dorosłe. W okresie VII – XII/2011 pomocą w formie świadczeń pieniężnych na zakup żywności (zasiłek celowy) objęto 3 osoby dorosłe (wysokość świadczeń od 200 zł do 400 zł), w okresie I – VI/2012 - 7 osób dorosłych (wysokość świadczeń od 150 zł do 300 zł).

Dożywianie dzieci opisano na 9 i 10 stronie protokołu.

Wójt Gminy Wiżajny zawierał z Wojewodą Podlaskim porozumienia dotyczące przekazania środków finansowych na realizację Programu w 2011 r. i w 2012r.

[Akta kontroli, str. 146,148]

Dokonano kontroli losowo wybranych akt, w tym decyzji rozstrzygających postępowania administracyjne:

1. GOPS.8212.5.2011 z 17.02.2011	4. GOPS.8212.20.2012 z 20.04.2012
2. GOPS.8212.25.2012 z 30.04.2012	5. GOPS.8212.15.2012 z 05.03.2012
3. GOPS.8212.28.2012 z 14.05.2012	

- w trzech sprawdzonych przypadkach, przy ustalaniu dochodu strony, nie uwzględniono kwestii związanej z opłaceniem składki na ubezpieczenie społeczne rolników - brak dokumentu określonego art. 107 ust. 5b, pkt 15 ustawy o pomocy społecznej – **poz. Nr 3 - 5.**

Rada Gminy nie podjęła uchwały wynikającej z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków poniesionych na pomoc w formie posiłku, w ramach programu dla osób, których dochód przekracza kryterium dochodowe.

W okresie objętym kontrolą w myśl art. 19 ustawy z dnia 24.01.1991r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371, ze zm.) gmina nie udzielała ww. pomocy. W zakresie realizacji tego zadania kierownik Ośrodka, w okresie podlegającym kontroli, wydał 2 opinie, które zostały przesłane do Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie.

Z dniem 23 września 2011r. art. 19 ust. 7-12 ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego został uchylony przez art. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2011r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. Nr 187, poz. 1109).

[Akta kontroli, str. 138]

5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a

Z uwagi na brak zgłaszanych potrzeb w tym zakresie zadanie nie było realizowane.

[Akta kontroli, str. 146]

6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Z uwagi na brak zgłaszanych potrzeb w tym zakresie zadanie nie było realizowane.

[Akta kontroli, str. 146]

7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki

Z uwagi na brak zgłaszanych potrzeb w tym zakresie zadanie nie było realizowane.

[Akta kontroli, str. 144]

VI. Realizacja zadań własnych gminy – art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej

1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych

W okresie od 01.07.2011r. do 31.12.2011r. przyznano zasiłki specjalne celowe 3 osobom (4 osoby w rodzinie) 2 świadczenia, w wysokości od 200 zł do 400 zł. W okresie od 01.01.2012r.

do 30.06.2012r. przyznano zasiłki specjalne celowe 9 osobom (28 osób w rodzinie), 9 świadczeń, w wysokości od 200 zł do 400 zł.

Ww. pomoc przyznawano w szczególności na dofinansowanie zakupu opału, leków oraz leczenia.

Pomocy udzielano w szczególności z powodu: niepełnosprawności, długotrwałej choroby, niepełnosprawności, rodziny wielodzietnym.

[Akta kontroli str. 182, 200]

Dokonano kontroli losowo wybranych akt, w tym decyzji rozstrzygających postępowania administracyjne:

1. GOPS.8212.10.2011 z 20.06.2011,	6. GOPS.8212.7.2012 z 07.02.2012
2. GOPS.8212.14.2011 z 18.07.2011	7. GOPS.8212.8.2012 z 20.02.2012
3. GOPS.8212.19.2012 z 12.03.2012	8. GOPS.8212.18.2012 z 12.03.2012
4. GOPS.8212.4.2012 z 09.02.2012	9. GOPS.8212.12.2012 z 22.02.2012
5. GOPS.8212.6.2012 z 06.02.2012	10. GOPS.8212.16..2012 z 07.03.2012

- w sprawdzonych przypadkach, w rozstrzygnięciu decyzji administracyjnej stwierdzono brak zapisu o treści „specjalny (...)”, z uzasadnienia decyzji, tzn. z dochodu osoby/rodziny można domniemywać, że przyznano „specjalny zasiłek celowy” zgodnie z delegacją zawartą w art. 41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, gdyż w wywiadzie wnioskowano o zasiłek celowy.

- w sprawdzonych przypadkach, w podstawie prawnej decyzji przywoływano ogólnie art. 41 - zamiast art. 41 pkt 1 ww. ustawy, natomiast w uzasadnieniu decyzji przywoływano i art. 39 i 41.

- w sprawdzonym przypadku, przy ustalaniu dochodu strony, nie uwzględniono kwestii związanej z opłaceniem składki na ubezpieczenie społeczne rolników, co mogło mieć wpływ na rodzaj przyznanego świadczenia - brak dokumentu określonego art. 107 ust. 5b, pkt 15 ustawy o pomocy społecznej – **poz. 5.**

2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie

Zadania nie realizowano, ponieważ jak wynika z wyjaśnień kierownika Ośrodka, nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

[Akta kontroli, str. 150]

3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających pomocy

Zadania nie realizowano, ponieważ jak wynika z wyjaśnień kierownika Ośrodka, nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

[Akta kontroli, str. 150]

4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych

Rada Gminy nie opracowywała i nie kierowała do wdrożenia lokalnych programów osłonowych.

5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach

Ośrodek współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Suwałkach w zakresie organizacji poradnictwa zawodowego oraz szkoleń dla osób bezrobotnych lub poszukujących

pracy z terenu gminy. W ramach współpracy gmina udostępnia lokal na szkolenia prowadzone przez pracowników PUP, pośredniczy przy przekazywaniu informacji o możliwości korzystania ze szkoleń, o dacie, godzinie i miejscu szkoleń.

Gmina współpracuje również z PUP poprzez organizację prac interwencyjnych, prac społecznie- użytecznych i robót publicznych. W okresie od 01.07.2011r. do 31.12.2011r. gmina zatrudniła 2 osoby w ramach prac interwencyjnych i 2 osoby w ramach robót publicznych. W okresie od 01.01.2012r. do 30.06.2012r. gmina zatrudniła 3 osoby w ramach robót publicznych.

[Akta kontroli, str. 148]

VII. Realizacja wybranych zadań wynikających z art. 110 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej

1) koordynacja realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych

Ośrodek koordynuje realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wiżajny na lata 2008-2016. Z wyjaśnień kierownika Ośrodka wynika, że koordynacja strategii polegała na realizacji celów i zadań poprzez: umożliwienie dostępu do Internetu dzieciom i młodzieży w Wiosce internetowej, prowadzenie zajęć wyrównawczych w Szkole Podstawowej w Wiżajnach i Publicznym Gimnazjum w Wiżajnach, wzbogacenie oferty zagospodarowania czasu wolnego między innymi poprzez: organizację kursu muzycznego i zajęć sportowych dla uczniów Szkoły Podstawowej w Wiżajnach i Publicznego Gimnazjum w Wiżajnach, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych w szkołach, wspieranie działalności Szkolnych Klubów Europejskich, realizację programów profilaktycznych w szkołach, współpracę z Komendą Policji, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i innymi instytucjami zajmującymi się zapewnieniem bezpieczeństwa, organizację spotkań wielopokoleniowych w ramach dorocznych świąt ludowych i kościelnych, działalność zespołów ludowych „Jezioranki” i „Młode Jezioranki”, organizację imprez z udziałem osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych, propagowanie wartości twórców lokalnych na kiermaszach i festynach gminnych, współpracę z Bankiem Żywności w Suwałkach w celu pozyskania żywności, współpracę z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, udzielanie pomocy osobom i rodzinom na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej, dożywianie dzieci w szkołach oraz udzielanie pomocy na zakup żywności, świadczenie usług opiekuńczych, pozyskiwanie środków finansowych na promocję zatrudnienia z Funduszu Pracy, promocję produktu regionalnego, przeprowadzanie szkoleń i warsztatów z zakresu ekologii i programów rolno środowiskowych, upowszechnianie ulotek w celu zwiększenia świadomości zachowania postaw zdrowotnych, wdrażanie programów profilaktycznych, diagnozę środowiska lokalnego pod kątem potrzeb zdrowotnych, świadczenie usług medycznych przez specjalistów dojeżdżających z Suwałk (kardiolog, reumatolog, ginekolog, stomatolog), propagowanie zdrowego trybu życia (np. organizacja „festynu zdrowia” i umożliwienie wykonania badań mammograficznych w marcu 2012 roku).

[Akta kontroli, str. 142-144]

2) wytaczanie powództw o roszczenia alimentacyjne przez kierownika ośrodka pomocy społecznej na rzecz obywateli

Kierownik Ośrodka w okresie podlegającym kontroli, nie wytaczał na rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne.

Osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielano informacji o sposobie wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne.

[Akta kontroli, str. 140,142]

3) *kierowanie przez ośrodek pomocy społecznej wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami*

GOPS kieruje wnioski o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami. Pracownicy udzielają porad w ww. zakresie.

[Akta kontroli, str. 140]

4) *składanie radzie gminy corocznego sprawozdania z działalności ośrodka oraz przedstawianie potrzeb w zakresie pomocy społecznej*

Kierownik Ośrodka składa Radzie Gminy Wizajny coroczne sprawozdanie z działalności GOPS oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Przedstawiając potrzeby w zakresie pomocy społecznej na 2012r. Kierownik Ośrodka uwzględnił m.in. konieczność zatrudnienia w Ośrodku pracownika socjalnego, w celu spełnienia dyspozycji zawartej w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, zatrudnienia głównego księgowego zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zwiększenia powierzchni lokalowej Ośrodka.

Rada Gminy nie opracowała lokalnych programów pomocy społecznej.

[Akta kontroli, str. 138, 140]

VIII. Realizacja zadań wynikających z art. 110a ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej

1. *wyodrębnienie w ramach struktury organizacyjnej ośrodka zespołu realizującego zadania ośrodka w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej*

W ramach struktury organizacyjnej Ośrodka nie wyodrębniono zespołu realizującego zadania w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej.

[Akta kontroli, str. 138]

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce ewidencji kontroli Urzędu Gminy w Wizajnach, pod pozycją numer 1/2012.

Protokół niniejszy sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wizajnach, drugi Wydział Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

Kierownik Ośrodka został poinformowany o przysługującym prawie zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole.

Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

Kontrolowany:

Wizajny, 2 lipca 2012r.
Krystyna Anna Gałazyn
/-/

Kontrolujący:

1. Barbara Kosmaczewska
/-/
2. Marta Giermaniuk
/-/